

Redaktören har ordet

Cecilia Riving

Vad är historia?

För mig är historia lustfyllt äventyr och dystert allvar. Historia är rysningen längs ryggraden när man försiktigt borstar bort jorden från ett mosaikgolv där ingen satt sin fot på tvåtusen år. Historia är den hisnande känslan när man bläddrar i gamla knastriga dokument och plötsligt upptäcker ett bläckkladdigt fingeravtryck mitt på sidan, som en hälsning från en annan värld. Men historia är också viljan att förändra – att skapa bättre förutsättningar för förståelse och engagemang, att lösa upp det stelnade och ge stabil grund åt det flyktiga. Det är en önskan om att få nya perspektiv och tvingas reflektera kring det till synes självklara. Historia är en oslagbar kombination av barnlig glädje och tyngsta allvar. Det är historia för mig. Vad är historia för dig?

Jag tror att vi oftare borde påminna oss om varför vi ägnar oss åt historia och varför vi tycker att det är viktigt. Det är min övertygelse att en sådan fortlöpande diskussion genererar en dynamisk och angelägen historievetenskap – en historievetenskap som tar sig själv på allvar. När jag nu tar över som redaktör för *Scandia* är min ambition att tidskriften ska erbjuda ett forum för en levande historiedebatt. Tillsammans med *Scandias* nye redaktionssekreterare David Larsson Heidenblad och webbredaktören Malin Gregersen vill jag uppmuntra er läsare att fundera över ert förhållande till historia, era drivkrafter och målsättningar – och att dela med er. En akademisk tidskrift har som uppgift att publicera kvalificerad vetenskaplig forskning men också att förmedla nyfikenhet, engagemang, en känsla av att röra sig framåt och bli stimulerad till tanke och handling.

Det känns roligt att ta över rodret för en tidskrift som så påtagligt strävar framåt. Under mina närmaste företrädare har *Scandia* genomgått en betydande ansiktslyftning. Inte minst har hemsidan bidragit till att sätta *Scandia* på kartan. Vår strävan är att också framöver fylla hemsidan med inspirerande läsning och aktuell information. Här publiceras givetvis också alla artiklar med open access, med ett nummers fördröjning. Jag vill flagga ordentligt för de uppdaterade skivanvisningar som sedan i somras ligger ute under rubriken *Skriv i Scandia*. Här finns detaljerade upplysningar till dig som vill skicka in en text till tidskriften.

Två premiärer äger rum i detta höstnummer. Det nya inslaget *Scandia introducerar* bjuder på kortare presentationer av angelägna och spännande internationella forskningsområden. Hugo Nordland inleder i detta nummer med en exposé över den aktuella forskningen om känslornas betydelse i olika historiska sammanhang. Den andra nyheten som vi stolt presenterar är Ainur Elmgrens tecknade betraktelser över historikertillvaron. Ainur disputerade vid Historiska institutionen i Lund 2008 och är nu projektanställd vid Helsingfors universitet. Hon är också en av *Scandias* två bloggare.

Tyngdpunkten i *Scandia* ligger givetvis fortfarande på gedigna och angelägna vetenskapliga artiklar. I detta nummer inleder Johan Jarlbrink och Andreas Nyblom med en artikel om det intrikata samspelet mellan medierna och motorflyget under tidigt 1900-tal. Motorflygets genombrott och stora popularitet analyseras här ur ett mediehistoriskt perspektiv, där medialiseringen av framför allt den store flygpionjären Carl Cederström står i fokus. Studien visar hur flyget och medierna drog ömsesidig nytta av varandra och hur en modern kändiskultur växte fram.

Karin Zetterqvist Nelson skildrar framväxten av en modern barnpsykiatri i Sverige; ett område som inte tidigare studerats i någon större utsträckning. Det hon främst intresserar sig för är behandlingsideologi och vilken roll psykoanalytiska och psykodynamiska teorier kommit att spela i formandet av barnpsykiatrin. Genom sin undersökning av barnpsykiatrisk policy kan hon också se hur synen på barn har förändrats under 1900-talet.

Rikke Juel Madsen gör en historiografisk studie av det rådande läget för genushistoria vid några danska universitet. Genom intervjuer med lärare i historisk metod vill hon undersöka vilket genomslag genusperspektiv har haft i det historievetenskapliga tänkandet. Hon finner att genusforskning dras med ett antal negativa associationer och därför har svårt att bli erkänd som en legitim disciplin i dansk historievetenskap.

Slutligen har Monika Edgren gjort en feministisk analys av berättelser om sexuell våld i massakern på armenier 1915–1916. Genom vittnesberättelser hämtade från en så kallad blåbok, publicerad av brittiska regeringen 1916, gör hon en kritisk studie av villkoren för berättandet – vilka röster som ges plats, vilka som förblir tysta. Hon urskiljer tre större teman som får strukturera hennes undersökning: objektifiering av kvinnor, skamdiskurser och tystnad.

Recensionsavdelningen är fullmatad i detta nummer och inleds med två större temarecensioner: Piia Einonen och Pirjo Markkola har läst fjärde delen av Norstedts *Sveriges historia*, med Nils Erik Villstrand som författare, medan Johan Stenfeldt har gett sig i kast med Tony Judts sista tre böcker. Till detta nummer följer också supplementet *Genushistoriens utmaningar* som förra redaktören Ulrika Holgersson har fört i hamn, med Kirsti Niskanen och Karin Hassan Jansson som gästredaktörer. Här finns således mycket att läsa och inspireras av.

Slutligen: det som ger en tidskrift liv är att folk läser den och har åsikter om den. Hör gärna av er till redaktionen med synpunkter, frågor eller önskemål. God läsning!